Høringsinnspill fra personalet ved Kongerød ungdomsskole

Personalet ved Kongerød ungdomsskole ønsker at Kongerød videreføres som ungdomsskole, og at det investeres, slik som planlagt, i en ny barneskole på Klyve.

Nærskoleprinsippet er et utgangspunkt i norsk grunnskole, og Utdanningsdirektoratet tydeliggjør dette i opplæringsloven § 2-6, der elevenes rett til å gå på en skole i sitt naturlige nærmiljø og betydningen av geografisk nærhet står sentralt. Når kommunen vurderer en strukturendring som innebærer at Klyve mister sin ungdomsskole, mener vi derfor at nærskoleprinsippet må stå sentralt i beslutningsgrunnlaget.

Som ansatte ved Kongerød er vårt viktigste utgangspunkt elevenes læring, utvikling, trygghet og tilhørighet. Vi mener derfor at framtidig skolestruktur ikke kan vurderes ut fra elevtall, bygningsmasse og økonomiske beregninger alene. Beslutningen må også bygge på hvilke pedagogiske rammer kommunen ønsker å gi barn og unge, og hvilke konsekvenser endringene vil få for elevenes hverdagsliv og skolehverdag.

Skien kommune legger selv et langsiktig perspektiv til grunn gjennom LDIP 2025–2044. En beslutning om skolestruktur bør etter vårt syn vurderes i det samme perspektivet. De tre alternativene som nå er lagt fram, bygger slik vi ser det på et for smalt og mangelfullt faktagrunnlag. Et så omfattende spørsmål krever et bredere og mer helhetlig beslutningsgrunnlag enn det som foreligger i dag.

Kongerød leverer gode faglige resultater i en bydel med stort mangfold og store sosioøkonomiske forskjeller

Selv om større skoler kan gi organisatoriske fordeler, viser forskning at større enheter i seg selv ikke gir bedre læring. Tvert imot peker forskning på at store skoler kan være særlig krevende for elever med sosioøkonomiske utfordringer, og forskning på skolestørrelse viser et sammensatt bilde, der kvaliteten på læringsmiljøet, relasjonene og oppfølgingen av den

enkelte elev har stor betydning. OECD har blant annet sammenfattet forskning som peker på at mindre skole- og klassemiljøer kan utgjøre en betydelig fordel for elever med svakere sosioøkonomiske forutsetninger. Dette er relevant på Klyve, som er et område med dokumenterte levekårsutfordringer

Kommunen har blant annet pekt på barnefattigdom og utenforskap som utfordringer i skolekretsen. Samtidig oppnår elevene ved Kongerød solide faglige resultater. De siste ti årene har skolens grunnskolepoeng i gjennomsnitt ligget tett opp mot Menstad og Gimsøy, samtidig som utviklingen ved Kongerød har vært positiv. Fra skoleåret 2016–17 til 2025–26 økte resultatet fra 39,5 til 41,5 grunnskolepoeng, og det siste året ligger Kongerød høyere enn både Menstad og Gimsøy. Fra vårt ståsted tyder dette på at skolen lykkes med en av fellesskolens viktigste oppgaver: å skape gode læringsresultater for en sammensatt elevgruppe.

Bak Kongerøds resultater står blant annet et solid og etablert fagmiljø med inngående kjennskap til elevgruppen og nærmiljøet. Over tid har personalet opparbeidet kompetanse og arbeidsmåter som gjør det mulig å møte ulike faglige og sosiale behov, følge opp elever tett og bygge gode relasjoner til både elever og foresatte. Denne kunnskapen er en viktig del av skolens samlede kompetanse og kan ikke uten videre erstattes gjennom å samle flere elever og ansatte i en større skoleenhet.

Skolebygg må gi rom for god undervisning – ikke bare flest mulig elever i hvert bygg

Skolestrukturen må legge til rette for en mer praktisk, variert og inkluderende skole. Dette er også en tydelig nasjonal ambisjon. Meld. St. 34 (2023–2024), En mer praktisk skole – Bedre læring, motivasjon og trivsel på 5.–10. trinn, understreker behovet for en skolehverdag med mer praktisk, variert og relevant undervisning. Skal denne ambisjonen kunne realiseres, må skolene ha rammer som gjør det mulig: tilstrekkelige arealer, gode spesialrom, fleksible læringsarenaer og mulighet til å organisere elevene i mindre og varierte grupper er viktig.

Som ansatte ved skolen vet vi at kapasitet handler om langt mer enn hvor mange elever et skolebygg fysisk kan romme. Vi trenger mulighet til å dele elever i mindre grupper, skjerme

elever ved behov, gi tettere voksenoppfølging og bruke alternative læringsarenaer. Dette er avgjørende både for den ordinære undervisningen og for elever som trenger særskilt tilrettelegging.

Kongerød har en fordel i at skolen ligger i umiddelbar nærhet til svært gode områder for uteskole og praktisk undervisning. Kverndammen, aktivitetsområdene ved Klyve nærmiljøsenter, Rugtvedtkollen og Porsgrunn Vestmark ligger i gangavstand fra skolen og kan brukes innenfor en vanlig undervisningsøkt, uten behov for transport.

Områdene brukes blant annet til praktiske oppgaver og feltarbeid i naturfag og matematikk, kroppsøving og friluftsliv. Også i samfunnsfag gir nærmiljøet gode muligheter for praktisk og stedbasert læring. Fra Frydentopp kan elevene blant annet arbeide med landskap, geografisk plassering av industri og undersøke livet langs Porsgrunnsælva (det heter vel det når man ser den fra Porsgrunn? 😊) fra et historisk perspektiv, og samtidig bevitne hvordan det fortsetter å utvikle seg i dag, mens Kverndammen gir mulighet til å utforske lokalhistorie knyttet til områdets tidligere bruk som møllested og isdepot, for å nevne noe.

Dette er etablerte læringsarenaer som elevene er godt kjent med allerede fra barneskolen, og disse arenaene gjør det mulig å flytte undervisningen ut av klasserommet og knytte pensum til elevenes egne omgivelser. Nettopp denne typen praktisk, variert og relevant undervisning er en sentral ambisjon i Meld. St. 34, og ved en nedleggelse vil elevene miste tilgang til dette nærmiljøet i skolehverdagen.

Det finnes flere konkrete alternativer til å legge ned Kongerød ungdomsskole, og disse må utredes grundig

Før kommunen konkluderer med at Kongerød skal avvikles, mener vi det blant annet må undersøkes om elevgrunnlaget kan styrkes gjennom justerte skolekretsgrenser. Kongerød har kapasitet til et større elevtall enn i dag, og en slik løsning kan bidra til et høyere elevtall slik kommunen ønsker, uten at kommunen bygger ned ungdomsskoletilbudet i denne delen av Skien.

Et konkret alternativ er å undersøke om elever fra blant annet Kilebygda, Vold og Kjørbekkhøgda kan sokne til Kongerød. Dette vil kunne øke elevgrunnlaget uten større investeringer i selve skolebygget. Nye elever vil være hjertelig velkomne til Kongerød. Et større elevgrunnlag kan også gi et bredere fagmiljø, økt fleksibilitet og bedre muligheter for ressursdeling.

Etter vårt syn bør muligheten for å utnytte kapasiteten ved en eksisterende og velfungerende ungdomsskole undersøkes grundig før kommunen velger å avvikle den.

Hele ungdomsskolestrukturen i Skien bør vurderes geografisk – ikke Kongerød isolert

Dersom målet er færre og mer robuste skoler, mener vi kommunen bør analysere avstandene mellom ungdomsskolene i hele kommunen og konsekvensene av ulike strukturendringer. Det er vanskelig å se den geografiske begrunnelsen for å flytte elevene som har lengst vei til alternative ungdomsskoler, og det bør vurderes hvor eventuelle sammenslåinger kan gjennomføres med minst mulig konsekvenser for elevenes skolevei og tilknytning til eget nærmiljø.

Kongerød skole ligger i relativt stor avstand til de ungdomsskolene det forslås å sende elevene til, noe som vil føre til lang reisevei og store utgifter til transport. I andre deler av Skien er avstandene betydelig kortere. Mæla, Gjerpen og Menstad ligger eksempelvis i et mer konsentrert område og med kortere innbyrdes avstander. Er det da naturlig at en skole med en slik plassering skal være utgangspunktet for å redusere antallet ungdomsskoler i Skien?

Kontrasten mellom satsningen på Gulset og nedbyggingen av Klyve er påfallende

Det er nærliggende å sammenligne satsningen, eller mangel på satsing, på Klyve med det som skjer på Gulset. Disse to drabantbyene har en rekke likhetstrekk når det gjelder befolkningssammensetning, nærmiljø og sosioøkonomiske rammer. Også elevgrunnlaget er

sammenlignbart: De to kommunale barneskolene på Gulset har til sammen omtrent like mange elever som Klyve barneskole alene. Likevel er skolestrukturen svært forskjellig. Gulset har i dag to kommunale barneskoler og én ungdomsskole, mens de foreslåtte endringene vil innebære at Klyve-området står igjen med kun én kommunal skole.

I områdesatsingen Gulset 2028 framhever kommunen «trygg oppvekst» og «nærmiljøkvalitet og attraktivitet» som sentrale mål for den langsiktige utviklingen av området. Vi ønsker de samme rammevilkårene for Klyve – med en skolestruktur som støtter opp under et trygt, attraktivt og helhetlig oppvekstmiljø. Det er derfor grunn til å stille spørsmål ved hvorfor kommunens langsiktige ambisjoner for de to områdene kommer så ulikt til uttrykk i skolestrukturen.

Poenget er ikke å sette Klyve og Gulset opp mot hverandre. Tvert imot viser satsingen på Gulset hvor viktig kommunen selv vurderer trygge oppvekstmiljøer, attraktive nærmiljøer og lokale fellesskap. Vi mener de samme ambisjonene bør gjelde for barn og unge på Klyve.

Det avgjørende spørsmålet er ikke hva det koster å beholde Kongerød, men hva som er nettokostnaden ved hele strukturendringen

Når økonomien i skolesaken vurderes, mener vi utgangspunktet må være langt bredere enn spørsmålet om hva det koster å beholde Kongerød ungdomsskole og rehabilitere eller bygge ny Klyve skole. Det avgjørende spørsmålet er hva de ulike alternativene faktisk vil koste kommunen samlet – både i investeringer og i varige driftsutgifter.

Det er heller ikke gitt at en ny skole på Klyve må koste rundt 600 millioner kroner. Før en så høy kostnad legges til grunn, bør kommunen legge fram reelle alternativer som viser hvordan prosjektet kan gjennomføres rimeligere. Må en ny Klyve skole for eksempel inneholde ny svømmehall? Er en flerbrukshall til nødvendig som del av skoleprosjektet? Dersom slike anlegg først og fremst dekker behov for hele Skien kommune, er det rimelig å spørre om hele kostnaden skal belastes prosjektet på Klyve og dermed framstå som en kostnad ved å opprettholde skoletilbudet i bydelen. Vi har allerede en flerbrukshall på Kongerød som kan benyttes av 6. – 10. trinn i kroppsøving.

Det å legge ned Kongerød ungdomsskole må kostnadsberegnes i sin helet, og dette kommer ikke frem i disse høringene. Dersom Kongerød skal gjøres om til barneskole, vil det kreve investeringer. Bygget er utformet for ungdomstrinnet og må tilpasses yngre elever. Det gjelder blant annet trappeløsninger, garderober, inngangspartier, SFO-lokaler og uteområder. En stor barneskole trenger hensiktsmessige SFO-baser, gode lekearealer og uteområder tilpasset de yngste elevene. Dette må kostnadsberegnes før ombygging av Kongerød kan framstilles som en rimelig løsning.

Samtidig forlater Klyve skole et område hvor mye av dette allerede finnes. Skolen og SFO har etablerte leke- og aktivitetsområder, blant annet SFO-gården og tilbudet med dyr. Dersom tilsvarende kvaliteter skal etableres på Kongerød, medfører det nye investeringer. Dersom de ikke erstattes, innebærer løsningen i stedet et redusert tilbud til barna.

Nedleggelse av Kongerød ungdomsskole vil også kunne utløse investeringer på skolene som skal ta imot elevene. Dersom elevene fordeles mellom Gimsøy og Menstad, må kommunen dokumentere hvilken kapasitet disse skolene faktisk har, og hvilke utbygginger som blir nødvendige.

På Gimsøy må blant annet behovet for kroppsøvingsarealer, garderober, spesialrom og øvrige undervisningsarealer vurderes dersom elevtallet øker betydelig. Dersom økningen fører til behov for en flerbrukshall, er dette en vesentlig kostnad som må inngå i regnestykket. Det samme gjelder Menstad: Kommunen må avklare om dagens kapasitet er tilstrekkelig, eller om flere elever vil utløse behov for nye eller utvidede arealer.

I tillegg kommer skoleskyss. Dette er ikke en engangsinvestering, men en årlig kostnad som vil følge kommunen så lenge skolestrukturen består. Mange av elevene ved Kongerød går eller sykler til skolen i dag. Ved en nedleggelse vil flere få lengre skolevei og kunne få behov for eller rett til transport.

Et illustrativt regnestykke med 150 elever, to reiser per skoledag og rundt 190 skoledager viser at transportkostnadene raskt kan komme opp i betydelige beløp hvert år. Den reelle kostnaden må beregnes av kommunen ut fra skyssrettigheter, kapasiteten i dagens busstilbud og eventuelt behov for større eller egne busser. Selv en årlig kostnad på rundt 1,6 millioner kroner tilsvarer 16 millioner kroner over ti år før prisvekst. Skoleskyss kan derfor ikke behandles som en ubetydelig sidekostnad.

Et etablert skole- og nærmiljø har en verdi som må inngå i beslutningsgrunnlaget

Kongerød ungdomsskole er en del av et etablert samarbeid mellom skole, foresatte, Klyve nærmiljøsenter, og Tollnes fotball. I tillegg har elevene tilknytning til nærmiljøet gjennom andre aktører som speidergruppa, Klyve håndball, Klyve Soul Children og det flotte korpset. Alt dette engasjementet fik politikerne selv et innblikk i på Klyvedagen, da skole og aktører fra nærmiljøet, og vi håper at dere, slik som oss, ser hvordan bydelen gir ungdommene tilgang til trygge voksne, varierte aktiviteter, arbeidserfaring og sosiale møteplasser også utenfor selve undervisningen.

Som ansatte ser vi hvilken betydning disse strukturene har for elevenes tilhørighet og for det forebyggende arbeidet. I et område med sosioøkonomiske utfordringer mener vi kommunen bør være særlig oppmerksom på konsekvensene av å svekke en etablert lokal institusjon på denne måten, og vi håper at kommunen vil rådføre seg med SLT-koordinator, politiets forebyggende enhet og andre relevante fagmiljøer når man skal vurdere konsekvensene av å avvikle driften av Kongerød ungdomsskole.

En inkluderende og robust fellesskole bygges på solide nærskoler

Vi er stolte av å jobbe på Kongerød ungdomsskole og av å være en del av Klyve – en bydel der mangfold, inkludering og fellesskap står sterkt. Kongerød har gjennom mange år vært en hjørnestein i bydelen, og som ansatte ser vi hver dag hvilken betydning nærhet, tilhørighet og gode relasjoner har for elevenes læring, trygghet og utvikling.

Den økonomiske gevinsten er usikker, mens kostnaden ved å miste nærskolen er stor både for ungdommer og nærmiljøet, og siden det finnes konkrete alternativer som kan styrke elevgrunnlaget, mener vi det er vanskelig å forsvare at et velfungerende skolemiljø skal avvikles. Dette er en skole og et fellesskap kommunen bør bygge videre på, ikke svekke!

Høringsinnspill fra personalet på Kongerød Ungdomsskole